

Den Haag

Verslag Voorzieningen CID

16 mei 2023

Inleiding

Doel: informeren en reacties verzamelen

Tijdens deze bijeenkomst gaf de gemeente uitleg over voorzieningen en groen in het CID en het Voorzieningenonderzoek CID. Met een presentatie werd antwoorden gegeven op de meest gestelde vragen. Ook konden bezoekers vragen stellen en reacties geven.

Waarom zijn voorzieningen belangrijk?

Als er nieuwe woningen en kantoren komen in het CID, is het belangrijk dat er ook voldoende voorzieningen komen voor de mensen die er wonen, werken en ontspannen. Dit zijn bijvoorbeeld scholen, sportvoorzieningen, en zorg- en cultuurinstellingen. Ook kijkt de gemeente naar hoeveel groen er nodig is om de leefbaarheid. Daarom onderzoekt de gemeente hoeveel voorzieningen er nodig zijn om het CID leefbaar te maken.

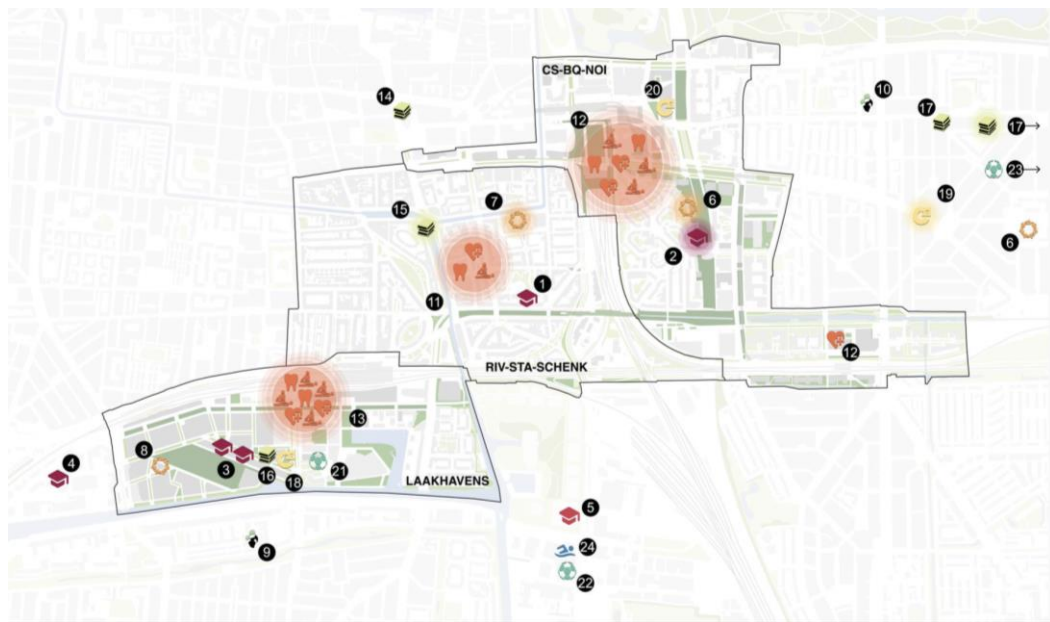
 Cultuur & bibliotheken	Bibliotheek
	Cultuuranker
	Museum
	Stedelijke zaal
	Debatcentrum
	Atelier / broedplaats
	Plek voor jongerencultuur
Stichting Aight (vervangende voorziening)	
Musiclab LabS55 (vervangende voorziening)	

 Sport	Sporthal
	Zwembad
	Buitsport / sportvelden
 Sport, spelen en groen in de openbare ruimte	Openbaar groen
	Speelvoorzieningen
	Speelveldjes (zoals Cruyff en Krajicek Courts)
	Sport in openbare ruimte
 Commerciële voorzieningen	Commerciële dienstverlening
	Horeca
	Fitness
	Sportcity Fitnesscentrum (vervangende voorziening)
	Klimmuur Crossfit (vervangende voorziening)

 Onderwijs	Primair onderwijs (basisschool) met kinderopvang en buitenruimte
	Voortgezet onderwijs (middelbare school) met buitenruimte
 Zorg & welzijn	Internationale school met buitenruimte
	Club- en buurthuis
	Wijk- en buurtcentrum/Servicepunt XL
	Centrum Jeugd en Gezin (CJG)
	Eerstelijnszorg (cluster van huisarts, apotheek, tandarts, fysiotherapeut, verloskundige)

Hoe werkt de gemeente aan voorzieningen?

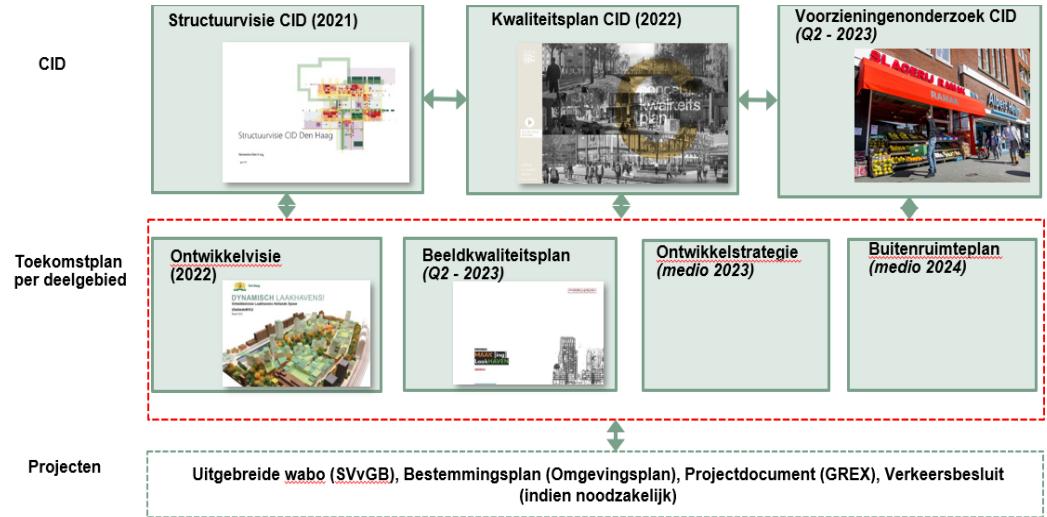
De gemeente kijkt naar leefbaarheidcirkels. Deze zijn te vinden op [de website van de gemeente Den Haag](#) en geven per wijk de leefbaarheid aan. Onderdelen als gezondheid en levensstijl worden verbeterd door in te zetten op meer sport- en speelmogelijkheden en het toevoegen van meer groen. In de binnenstad is er veel overlast van afval. Dit pakken we aan door bijvoorbeeld afvalbakken bij grote ontwikkelingen inpandig te plaatsen.

Overzicht beoogde reserveringen
bebouwde voorzieningen

Waarom is er een onderzoek gedaan?

Het voorzieningenonderzoek geeft inzicht in *hoeveel* voorzieningen er nodig zijn bij de groei van de stad met nieuwe woningen in het CID. En *waar* deze voorzieningen zouden kunnen komen. Ook geeft het Voorzieningenonderzoek inzicht in de kosten. Het is een basisdocument voor de verdere ontwikkelingen van het maken van voorzieningen in het CID.

Wat waren de uitgangspunten?

Het Voorzieningenonderzoek kijkt naar de behoefte van de bewoners die er de komende 20 jaar bij komen. De tekorten die er nu zijn, zijn niet meegenomen. De verwachting is dat er ongeveer 35.000 nieuwe bewoners bijkomen en dat maakt een extra onderzoek nodig. Zo kunnen we zeker weten dat er genoeg ruimte is gereserveerd voor voldoende voorzieningen.

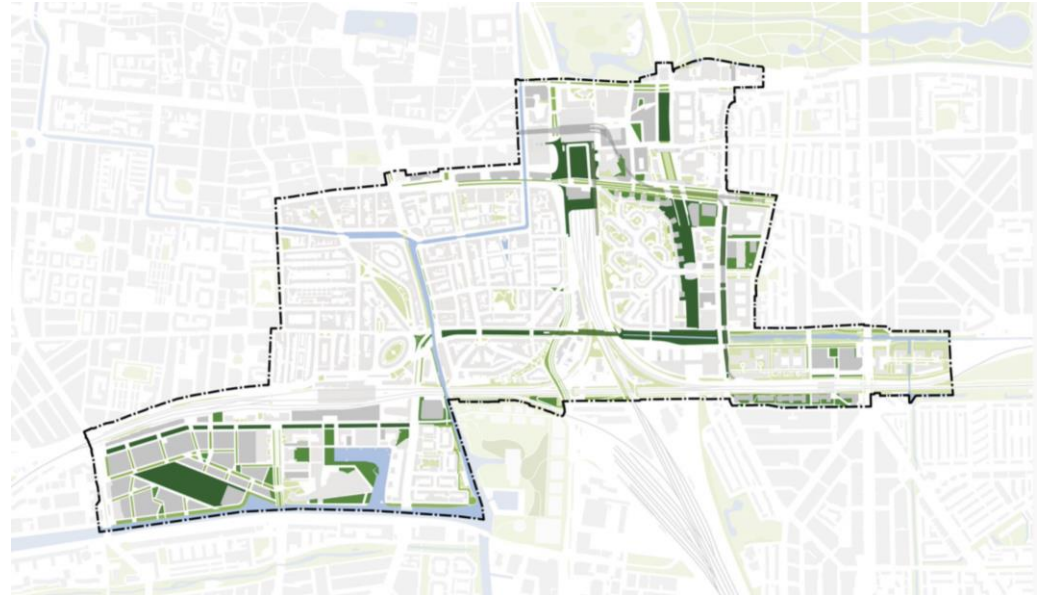
Hoe wordt omgegaan met huidige situatie?

De bestaande tekorten worden op een rij gezet. Voor onderwijs, cultuur en bibliotheken is dit al gebeurd. Dit gaat ook nog gebeuren voor zorg- en welzijnsinstellingen. Deze worden meegenomen in de besluitvorming. Er komt dan ook een realisatiestrategie. Dat is een plan om onder andere te bepalen hoe we de tekorten oplossen.

Hoe zorgt de gemeente voor groen?

De gemeente gaat de openbare ruimte zoveel mogelijk handhaven van bestaand groen en investeren in stadsbrede groenopgaven. Er wordt ingezet op ruimte voor parkeren, groen in de straten en het mogelijk maken van spelen in het groen. De gemeente zorgt er voor dat er 8 tot 9 vierkante groen per inwoners van het CID is of blijft.

Groeningrepen

Zijn er straks voldoende huisartsen?

De gemeente zorgt voor voldoende (betaalbare) ruimte voor maatschappelijke voorzieningen die niet door de gemeente worden bekostigd, zoals huisartsen. De gemeente heeft geen invloed op het landelijke tekort aan huisartsen.

Hoe zelfvoorzienend worden de deelgebieden?

De deelgebieden zijn voor een groot deel zelfvoorzienend. Dit betekent dat er verschillende voorzieningen zijn in het deelgebied vóór het deelgebied. Als het gaat om sportvelden, zwembaden of bijzondere (cultuur)functies dan geldt dat niet en worden locaties gezocht in andere delen van de stad.

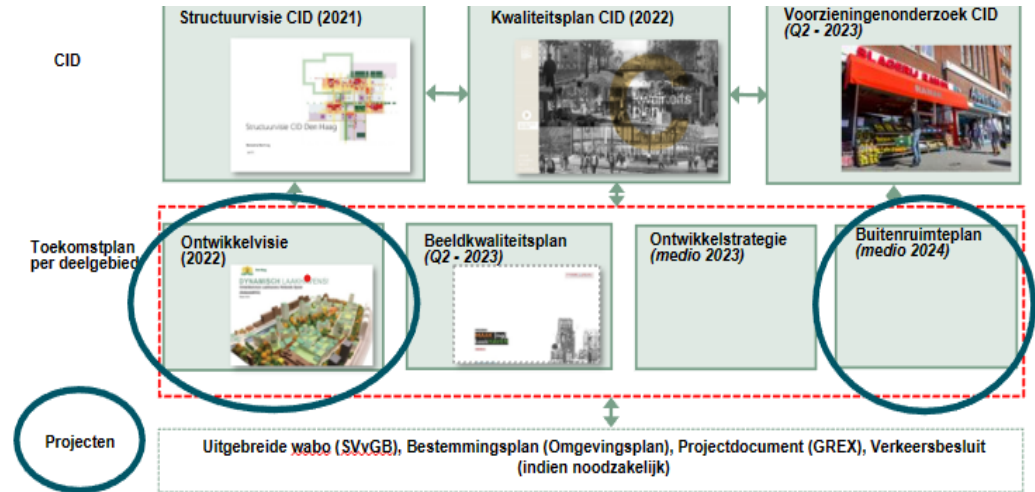
Waarom worden altijd eerst woningen gebouwd en dan pas voorzieningen?

De gemeente wil woningen en voorzieningen gelijktijdig plannen, financieren en ontwikkelen. De beperkte ruimte maakt dat de gemeente inzet op vernieuwing, anders gebruiken van ruimte en samenwerking met de woningcorporaties en markt. De gemeente gebruikt hiervoor de Haagse systematiek van referentienormen. Deze worden gebruikt om te toetsen of er meer voorzieningen nodig zijn.

Hoe kun je meepraten over voorzieningen in het CID?

Per deelgebied worden verschillende documenten gemaakt. Het onderwerp voorzieningen komt terug in de ontwikkelvisie en het buitenruimteplan. Er worden bijeenkomsten georganiseerd zodat u kunt meedenken en meepraten over de plannen in het (deel)gebied, zoals voorzieningen. Ook kunt u per project meedenken en reageren, zoals een bestemmingsplan (omgevingsplan).

Vragen uit de zaal

- **Wanneer is het buitenruimteplan klaar?**

Het buitenruimteplan is het laatste document. Eerst maakt de gemeente een ontwikkelvisie (plan voor de toekomst van een deelgebied), een beeldkwaliteitsplan (kaders voor openbare ruimte en gebouwen) en een ontwikkelstrategie (plan van aanpak voor het ontwikkelen).

- **Wanneer worden de ontwikkelplannen getekend?**

Dat kan pas na vaststelling door de raad. We maken hierover afspraken met ontwikkelaars.

- **Komt er 8 vierkante meter groen bij nieuwe woningen?**

Als alle ambities voor woningbouw en vergroening worden uitgevoerd is er straks ongeveer 9 vierkante meter groen per woning beschikbaar in het CID als geheel.

- **Als er straks 8 vierkante meter groen bij woningen moet zijn, dan betekent dat er straks 240.000 vierkante meter groen nodig is. Hoe denkt de gemeente dat te gaan doen?**

Er is al bestaand groen, we gaan nog meer vergroenen en er komen grote groenprojecten zoals nieuwe parken.

- **Hoe kun je inzicht houden in het Voorzieningenonderzoek?**

Naar verwachting is het Voorzieningenonderzoek in de 2^e helft van 2023 klaar. We informeren u via de website www.denhaag.nl/cid, tijdens bijeenkomsten en via de CID nieuwsbrief.

Vragen uit de zaal

- **Wordt er voldoende rekening gehouden met vergrijzing?**
De gemeente zet in op verschillende voorzieningen voor verschillende doelgroepen, dus ook voor ouderen.
- **Als er maar 65 procent geld is voor voorzieningen, moeten we dan als bewoners straks onderhandelen over welke voorzieningen er komen?**
De gemeente bepaalt welke voorzieningen er komen, onder andere op basis van het beschikbare geld en de behoefte in het (deel)gebied. Het Voorzieningenonderzoek helpt in kaart brengen welke voorzieningen nodig zijn.
- **Komen er ook commerciële voorzieningen? Ik heb daar weinig over gehoord in deze presentatie.**
De gemeente zorgt voor voldoende ruimte voor commerciële voorzieningen, maar het is aan de bedrijven om in die ruimte te gaan zitten. De verwachting is wel dat er meer winkels zullen komen, omdat er dus ruimte voor wordt gemaakt en omdat het CID een interessante plek is en wordt voor commerciële bedrijven.
- **Al die witte gebouwen op de maquette. Staan die vast en in hoeverre hebben we daar nog invloed op?**
De maquette geeft een beeld van wat de toekomstige plannen kunnen zijn. Zolang er niets is vastgesteld door de gemeenteraad. U heeft invloed door mee te denken tijdens bijeenkomsten en door een zienswijze in te dienen op de plannen.

Reacties uit de zaal

- Het groenplan voor omgeving Den Haag Centraal en de maquette kloppen niet bij het Prins Bernhard viaduct.
- Ik voel me gefopt door de gemeente. Er wordt een mooi verhaal verteld, maar in de praktijk is het een verhaal van vertraging en onrealistische plannen. Ten koste van de bewoners.
- Ik heb slechte ervaringen met het maken van een beeldkwaliteitsplan in deze welstandsnota.
- Ik mis een investeringsplan voor de Utrechtsebaan.
- Kijk uit met hoogbouw. De stad geeft geld uit om minder mooi te worden. Kijk bijvoorbeeld naar het Mauritshuis: de hoogbouw steekt er lelijk boven uit. Zorg ervoor dat het stadsgezicht aantrekkelijk blijft.
- Maar hoogbouw biedt ook veel voordelen en kan wel degelijk mooi zijn, denk aan de skyline van de stad.
- Het gaat niet om de hoogste toren, maar om het realiseren van genoeg woningen.
- De overkapping met groen van de Utrechtsebaan gaat er nooit komen.

Reacties uit de zaal

- Het lijkt wel alsof het CID alleen voor jonge generaties wordt gemaakt. Worden ouderen serieus genomen?
- Die groenkaartjes zijn onzin. Wat zien we nu eigenlijk staan?
- Worden onze ideeën wel meegenomen in de plannen? Volgens mij doet de gemeente gewoon waar zij zin in heeft.

Vervolgstappen

- Voor de lange termijn wordt op basis van het Voorzieningenonderzoek CID voorzieningenprogramma's vastgesteld met voldoende reserveringen, die per periode worden gecontroleerd.
- Voor de komende 10 jaar zijn en worden er Integrale Huisvestingsplannen (IHP's) voor sport, onderwijs, cultuur en bibliotheken en zorg en welzijn vastgesteld, die om de 2-3 jaar worden bijgesteld.
- Op basis van het beschikbare budget in de programmabegroting wordt er invulling gegeven aan de IHP's.
- Na de zomer komt de evaluatie en bijstelling nota referentienormen in de gemeenteraad met het Voorzieningenonderzoek CID. Hierin wordt het (vervolg)proces voor het maken van verschillende voorzieningen en de specifieke referentienormen voor het CID vastgelegd.

Contact

Meer informatie over het CID

www.denhaag.nl/cid

Op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen?

[Meld je aan](#) voor de CID nieuwsbrief

Vragen over de plannen in het CID?

Stuur een e-mail naar cid@denhaag.nl